

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. An actio suapre natura successiua sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

natiue, & mediatè ab actione præcedente: quod autem Augustinus supra & alij Patres innuunt peccari, & delinqui amando, & concupiendi obiectum turpe; id intelligendum est de amore in fieri, qui est ipsa actio productiua amoris, non de amore in facto esse: quæ solutio eò probabiliore est, quò communior sententia constituit malitiam in priuatione rectitudinis subsequuta ad actum, non vero in actu ipso, siue amore, nisi ad summum inchoatiue, & radicaliter. Secundò respondeo, amorem ipsum esse immediatè & formaliter liberum; siue, quod perinde est, esse ita immediatè, & formaliter productum, vt non produci potuerit: tametsi enim actio terminum natura antecedit, siue inter potentiam, & terminum media sit: cæterum non antecedit, nec mediat nisi tanquam ratio producendi: hoc autem non obstat, quominus amor immediatè & formaliter sit productus cum indifferentia ad vtrumlibet, ac proinde liber; qua ratione vnum extremum immediatè, & formaliter vnitur alteri, quamuis vnio inter vtrumque mediet. Ex his constat, quo iure nonnulli decreta Dei efficacia concomitantia tamen, & libertati consona admittant.

CAPVT III.

An actio suaptè natura successiua sit?

12. Iohannes Cardinal. de Lugo disput. 19. de Incarnat. sect. 1. num. 10. docet, actionem omnem singulis momentis variari, esseque re vera successiuam, & à duratione prorsus indistinctam. Eandem sententiam complures Recentiores postea sequuti sunt, & adeò illustrarunt, vt questio hæc superioribus sæculis vix, aut parum agitata, nunc celeberrima sit, & paucis quidem secunda in tota Philosophia.

13. Præfatæ igitur opinionis primum fundamentum est huiusmodi. Duratio non est consequens rem durantem: igitur est productio rei, & e conuerso. Consequentia liquet: quia productio nihil aliud est, quam prima determinatio rei, vt existat, & extrahatur à suis causis: at duratio, eo ipso quod non sit consequens rem productam vt productam, est prima determinatio illius vt existat: determinatio quidem, quia fieri nequit, vt res duret quin existat, quod perinde est, ac durationem aliquo modo determinare rem ad existendum: prima vero, quia aliam determinationem non supponit: si quam enim supponeret, maximè actionem, qua tamen posterior non est, si verum est antecedens argumentis. Quod autem verum sit.

14. Probatur primò, quia ex eo quod duratio sit consequens rem durantem, & hæc illam antecedens, sequitur dari & non dari hanc ipsam antecedentiam: consequens est absurdum: ergo & illud ex quo sequitur. Sequela ostenditur: nam pro eo signo, quo res existens antecedit durationem B, v. g. vt proxima causa illius, intelligitur existens in instanti B: at existere in instanti B, est effectus formalis durationis B, igitur intelligitur pro illo signo duratio B, ac proinde res vt existens, & producta antecedit pro illo si-

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

gno priori, & non antecedit durationem B, vt prædictum est. Maior ostenditur, pro illo signo intelligitur res existens immediatè post instans A; at existere immediatè post instans A, est formaliter existere in B: ergo, &c. rursus hæc maior probatur, in illo signo intelligitur res durans cum necessitate causandi durationem B, quia res durans non comparatur cum sua duratione vt causa libera, sed vt causa naturalis, & necessaria; sicut cum vocatione, & cæteris proprietatibus; at hæc necessitas oriri nequit nisi ex eo, quod intelligatur existens immediatè post instans A: ergo, &c.

Secundò probatur idem antecedens: res existens, & producta pro signo, quo concipitur anteuertens natura durationem B, concipitur proximè expedita ad illam causandam: at hæc expeditio proxima ad eam causandam tantum reuocari potest in existentiam rei immediatè post instans A, antecedens: igitur pro illo priori existit immediatè post instans A, atque adeò existit in instanti B, sequenti: hic autem est effectus formalis durationis B: igitur concipitur pro illo priori duratio B, quod repugnat, si duratio consequitur rem durantem: non est ergo eam consequens.

15. Tertiò probatur idem antecedens: pro illo priori intelligitur in re existente, & producta necessitas causandi durationem B, potius quam aliam; at hæc necessitas solum proficisci potest ex eo, quod tunc existat instans B, & non aliud: igitur pro illo priori & res existens, & instans B, existens: igitur intelliguntur coexistentia; quod cum fieri nequeat, nisi per durationem B, certè pro illo priori intelligitur duratio B, aliundè iuxta aduersarios in illo priori non intelligitur: igitur ex eiusmodi prioritate repugnantia, & contradictionem implicantia deducuntur. Maior probatur; tum, quia vt proximè superius dictum manet, res existens, & producta non comparatur cum duratione, vt causa libera, sed necessaria, & naturalis; quemadmodum cum cæteris suis proprietatibus: igitur pro priori concipitur cum determinatione, & necessitate causandi durationem, quam pro posteriori habitura est: tum etiam, quia actus primus proximus tunc habet necessitatem causandi secundum, quando cum eo connectitur essentialiter, & ab illo est indiuiduus, & inseparabilis penes omnem potentiam, tam ordinariam, quam absolutam; in qua indiuidione, & inseparabilitate stat discrimen causæ necessariae à libera: at actus primus proximus rei existentis ante durationem B, ab ea omnino inseparabilis, & indiuidua est: siquidem nequit res diuidi, ac separari à duratione B, nisi vel non existat omnino, vel existat cum diuersa duratione, res autem cum non existit, vel cum existit affecta distincta duratione à duratione B, non est in actu primo proximo ad causandam durationem B. Quis enim dicat, me non existentem, vel modo tantum existentem posse proximè expediti ad causandam durationem; qua coexistam Antichristo, & non potius ad hunc actum primum proximum, & expeditum requiri, vt futura ad illud instans sæcula, & tempora elabuntur? res ergo vt existens in actu primo proximo ad causandam durationem B, nulla po-

T testate

testate ab eadiuidi, siue sine ea reperiri nequit. Porro minor syllogismi suadetur: illa necessitas causandi durationem *B*, oriri nequit ab existentia rei secundum se, quæ datur in instanti *A*. antecedenti seorsim ab illa necessitate; nec etiam oriri potest à voluntate Dei efficaci ad durationem *B*, terminata; nam voluntas omnis Dei, utpote æterna, reperitur in quocumque instanti, cum tamen necessitas illa causandi determinatè durationem *B*, præ alia promiscue in quouis instanti non reperitur, sed nunc sit, cum antea non fuerit, nec postea sit futura: restat ergo huiusmodi necessitas à sola existentia instantis *B*, proueniat: ac, proinde pro illo signo antecedenti intelligitur existens instans *B*, quæ erat minor probanda.

17. Secundum eius sententiæ fundamentum est: decretum existentiae, & productionis rei præscindit ab vicatione rei, decernitque rem secundum se, nihil statuendo de vicatione, quæ ad aliam volitionem spectat: at decretum de existentia, & productione Dei non præscindit à duratione, quam res habitura est, sed potius eam simul cum existentia decernit: signum igitur est, durationem non esse distinctam ab actione, sicut ab ea vicatio distinguitur; aliàs si foret ab actione distincta perinde ac vicatio, sicut decretum actionis præscindit ab vicatione, pariter à duratione præscinderet. Minor probatur: nequit Deus decernere, ut res existat, & producat, quin eam decernat vel ut primò existentem, vel ut semper existentem, uterque autem existendi modus importat durationem, aut temporaneam, aut æternam.

18. Confirmatur, & illustratur: res pro priori signo existens est indifferens ad hanc, vel illam vicationem, cum ex ea suppositione versus hanc, aut versus illam spatij partem moueri possit: at nequit pro priori aliquo signo esse existens cum indifferentia ad hanc, vel illam durationem, sed semper cum necessitate, & determinatione ad aliquam durationem in particulari, ut superius ostensum est: igitur quia ante productionem, & existentiam rei præcedit decretum alicuius determinatæ durationis: sed non est, cur decretum durationis præcederet productionem rei, nisi quia simul est decretum productionis: neque est, cur decretum durationis sit decretum productionis, nisi quia productio est duratio: igitur de primo ad vltimum duratio est indistincta à productione.

Tertium eiusdem sententiæ fundamentum est: actio libera est indistincta à duratione: ergo & quævis alia: antecedens suadetur; si actio libera esset distincta à duratione, esset permanens & prior natura durationibus successiue fluentibus, ut ab aduersariis conceditur: at ex hac prioritate actionis liberæ permanentis comparatione durationum successiue labentium, sequitur tolli omnem rationem meriti noui, & distincti à conseruatione actus liberi, quod manifestè falsum est: sequela suadetur: quemadmodum ad meritum requiritur libertas, ita ad nouam, & distinctam rationem meriti noua, & distincta libertas, at si actio sit permanens, & prior duratione, atque adeo ab illa distincta,

dari nequit nouum exercitium libertatis distinctum ab eo, quod datur in primo instanti: nam illud nouum exercitium libertatis nequit esse actio secundum se; cum, hæc in primo instanti præcesserit: nec etiam duratio sequens nouum exercitium libertatis esse potest; siquidem ut superius visum est, actus primus proximus ad qualemcumque durationem habet necessitatem, & determinationem essentiæ ad illam; ac proinde per eam non libertas, sed necessitas, & determinatio antecedens exercetur. Quid autem aliud intelligi potest, quo denuo libertas exerceatur? Hæc huius sententiæ fundamenta.

CAPVT IV.

*Contraria sententia eligitur,
& probatur.*

19. **D**eserenda tamen non est communis Theologorum, & Philosophorum sententia distinguens actionem à duratione; quam expresse interminis ut aiunt, sequuntur Ouiedo controu. 16. physic. part. 1. à §. 8. Martinon. disp. 10. de Incarnat. section. 3. num. 28. Amicus de Angel. disp. 2. num. 228. & 229. & Suarez disput. 21. Metaphys. sect. 2. num. 6. Eam à priori suadeo, primò: aliud est, rem existere dependenter ab his causis determinatis, aliud existere in hoc determinato tempore potius, quam in alio: at munus actionis est determinare rem, ut existat priori modo; durationis vero ut posteriori: igitur actio, & duratio sortiuntur numerosa distincta, & realiter separabilia, ac proinde distinguuntur realiter: aliàs equidem nec quantitas à qualitate, nec vicatio à duratione, nec vniuersim vllus modus ab alio realiter distingueretur, & omnes modi in eodem coalescerent, quod quantum à modo, & ratione alienum sit, quis non conspiciat? Maior, quæ sola indiget probatione, sic ostenditur: illa duo ita comparata sunt, ut alterum ab altero separari possit, cum optime cohæreat rem existentem in hoc tempore, etiam facta hac suppositione habere indifferentiam, ut dependeat ab his vel illis causis; & rursus rem existentem dependenter ab his causis determinatis, etiam facta hac suppositione, habere indifferentiam, ut existat in hoc, vel illo tempore: igitur alterum ab altero distinguitur.

Argumentor secundò, ex prioritate actionis ad rem productam: siquidem productio antecedit natura rem productam: at duratio non antecedit natura rem durantem: igitur actio à duratione distinguitur: Maior ex dictis supra perspicua est: minor ex sola apprehensione terminorum constat. Quis enim concipiat prius natura rem existere in tempore, quam absolutè existere? Certè pro illo priori absolutè existeret, & non existeret absolutè: non existeret absolutè, ut supponitur: existeret absolutè, quia existere in tempore absolutam existentiam conernit?

Argumentor tertio, ex posterioritate durationis ad rem durantem, siquidem actio non est posterior